

УДК 336.273.22 (477)

М. Е. Люзняк,
к. е. н., доцент кафедри банківської справи,
Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ (м. Київ)
О. М. Бартош,
старший викладач кафедри банківської справи,
Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ (м. Київ)

ІНСТРУМЕНТИ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ НБУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ДЕПОЗИТНИЙ І КРЕДИТНИЙ РИНКИ

У статті визначено основні напрямки грошово-кредитної політики центрального банку. Показано основні цілі та регулюючі функції окремих інструментів. Виділено принципи побудови показників регулювання депозитного та кредитного ринків.

Basic directions of monetary policy of central bank are defined in the article. Primary purposes and regulative functions of separate instruments are shown. Principles of construction of adjusting of deposit and credit markets are distinguished.

Ключові слова: грошово-кредитна політика, депозитний та кредитний ринки.

Keywords: monetary policy, deposit and credit markets.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економіки України висуває нові вимоги до економічної політики держави, де важливу роль займає механізм макроекономічного регулювання. Центральний банк як головний орган державного регулювання в рамках своїх повноважень здійснює комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на досягнення цілей монетарної політики, щоб забезпечити відповідну цінову стабільність та припинити зростання інфляції на довгостроковий період.

Стабільне економічне зростання на основі розширеного відтворення потребує активізації кредитної діяльності банків, нарощування ресурсів, покращання їх структури та залучення різних видів депозитів.

На сьогодні актуально залишається необхідність розробки нових ефективних інструментів для управління ліквідністю банківської системи, підвищення її ділової активності на депозитному та кредитному ринках.

Різні фінансові аналітики можуть дійти неоднакових висновків щодо використання тих чи інших індикаторів, тому що їх вплив по-різному відображається на економічних процесах та на фінансовій системі.

Аналіз останніх джерел. У науковій економічній літературі значна увага приділяється теоретичним та практичним проблемам грошово-кредитної політики в цілому. Вітчизняні та зарубіжні фінансисти та економісти прагнуть знайти шляхи стабілізації фінансово-економічної ситуації в післякризовий період. Результати цих досліджень знайшли своє відображення в працях В.І. Міщенко, С.В. Міщенко, В.С. Стельмаха, Т.С. Смолженко та ін., але окремо кредитний і депозитний ринок як об'єкти, на які спрямовується грошово-кредитна політика центрального банку вивчені не достатньо. Більш активно дослідженням грошово-кредитної політики займаються науковці Росії, зокрема С.Р. Моисеев, С.А. Андрюшин, В.В. Кузнецова: автори зосереджують свою увагу на причинах фінансової кризи та особливостях післякризової політики центральних банків. Разом з тим у розглянутих роботах недостатньо висвітлені питання впливу центрального банку на депозитний та кредитний ринок.

Невирішена частина загальної проблеми. Віддаючи належне науковим та практичним напрацюванням сучасних вчених з цієї проблеми, слід зауважити, що існує потреба в її подальшому вивченні. Є доцільним активізувати вивчення інструментарію грошово-кредитної політики в сучасних умовах, зосереджуючись на депозитному та кредитному ринках.

Метою статті є спроба авторів більш детально дослідити інструменти грошово-кредитної політики НБУ, показати їх вплив на депозитний та кредитний ринки.

У зв'язку з вищевикладеним у статті поставлені такі завдання:

- визначити основні напрямки розвитку грошово-кредитної політики НБУ;
- визначити основні цілі та регулюючі функції окремих показників грошово-кредитної політики НБУ;
- виділити чинники, які впливають на розвиток депозитного та кредитного ринків;
- виділити принципи побудови нових індикаторів на мікрорівні та їх зміст;
- показати відмінності індикаторів на макро- та макрорівнях за основними ознаками.

Виклад основного матеріалу. Монетарна політика – один із видів макроекономічної політики, що є сукупністю заходів, за допомогою яких здійснюється вплив на стан грошового обігу і кредитної сфери з метою контролю і регулювання пропозиції грошей, відсоткових ставок, ринків капіталу тощо. Монетарну політику називають також грошово-кредитною. Грошово-кредитна політика є політикою у сфері управління кількістю грошей в обігу. Грошова маса змінюється в результаті операцій центрального банку, комерційних банків і рішень суб'єктів фізичного (виробничого) сектору економіки [7, с.137].

Як бачимо, стратегія грошово-кредитної політики виражається в двох категоріях кількісних цілей: кількості грошей в обігу та обсягах кредитів. У зв'язку з цим в залежності від стану господарської кон'юнктури центральний банк може реалізовувати два основних типи грошово-кредитної політики, які взаємно протилежно впливають на динаміку грошової маси.

Фінансова криза, в якій опинилася Україна у 2008 році, справила суттєвий вплив на дестабілізацію грошового та кредитного ринків. Це призвело не тільки до значних втрат і банкрутств фінансових інститутів, а також до сповільнення економічного зростання, зменшення довіри населення до фінансової системи, труднощів при проведенні грошово-кредитної політики центральним банком та іншими проблемами.

Головним дестабілізуючим фактором для грошової системи в період кризи, та одним з основних факторів, що знижує інвестиційну привабливість держави, є інфляція.

Основним методом для боротьби з інфляцією і для стабілізації грошової маси в обігу є підвищення облікової ставки (рестрикційна політика). Це спричинило обмеження обсягу кредитних операцій, підвищення рівня процентних ставок і загальмування темпів зростання економіки. Крім цього застосовувалися інші заходи боротьби з дестабілізацією і на кредитні та депозитні ресурси, а саме: обмеження кредитування в номінальній валюті, проведення валютних інтервенцій, обмеження на готівковому валютному ринку, тимчасовий мораторій на дострокове зняття депозитів, введення тимчасових адміністрацій та фінансове оздоровлення банків з метою збільшення кредитоспроможності банків при одночасному підвищенні їхньої ліквідності.

Така політика хоч і мала позитивний вплив на стабілізацію кризових явищ, за своєю суттю суперечила об'єктивним економічним закономірностям розвитку фінансового й кредитно-грошового ринків і мала позитивні результати тільки на короткостроковому проміжку часу.

Зниження облікової ставки (експансійна політика) спрямована на подолання спаду виробництва і поживлення ділової активності, стимулювання інвестиційних процесів, що призводить до розширення обсягів кредитних операцій, зниження процентних ставок і загального зростання грошової маси.

Остання криза показала, що в сучасній практиці центральні банки мають дбати не лише про досягнення загального рівня стабільності фінансової системи в рамках реалізації загальної фінансової політики держави. Це означає, що в монетарній політиці акценти повинні бути змінені з одностороннього розгляду цінності грошей як їх купівельної спроможності до комплексної оцінки з урахуванням цінності грошей як капіталу [3, с.23].

Досвід показує, що центральні банки не знайшли комбінованих інструментів, які б могли застосовуватися з однаковою ефективністю при різних ситуаціях грошово-кредитного ринку і забезпечували б досягнення основних цілей.

Суб'єктом грошово-кредитної політики виступає держава, і хоча визначальну роль в здійсненні грошово-кредитного регулювання належить центральному банку, але його політика не є автономною, і кінцева мета повинна співпадати з основними цілями макроекономічної політики держави.

Об'єктами, на які частіше всього направляються регулятивні заходи, є: грошова маса, відсоткова ставка, валютний курс, індекс інфляції. Вибір об'єктів грошово-кредитного регулювання залежить від економічної ситуації в державі й означає, що центральний банк повинен здійснювати орієнтацію на один або декілька об'єктів одночасно (таблиця 1).

Таблиця 1. Грошово-кредитна політика НБУ

мета	Економічне зростання, повна зайнятість, стабільність цін, стійкість платіжного балансу
Об'єкти регулювання	Грошові агрегати Рівень інфляції Процентна ставка Валютний курс
Методи	Регулювання грошової бази Регулювання валютного курсу Регулювання облікової ставки
інструменти	Операції на відкритому ринку Операції на валютному ринку Рефінансування банків Таргетування інфляції Встановлення норм обов'язкових резервів

В післякризовий період пріоритетом центральних банків є цінова стабільність. Програма економічних реформ на 2011-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», яка розроблена Комітетом економічних реформ при Президенті України є індикатором успіху розвитку фінансового сектору і передбачає досягнення рівня інфляції у 5-6% до 2014 року. Саме цей орієнтир має використовуватися Національним банком у процесі проведення грошово-кредитної політики.

Крім цього, грошово-кредитна політика НБУ передбачає системні та скоординовані заходи всіх інститутів з метою :

- здійснення кількісного контролю за динамікою грошової маси;
- забезпечення рівня купівельної спроможності національної валюти, який би дав змогу збалансувати інтереси держави та інших суб'єктів господарської діяльності;

- розвитку системи інституційних інвесторів і фінансових ринків;
- стимулювання процесів збільшення обсягів вкладів населення в банківську систему;
- збільшення обсягів кредитування через інтенсифікацію кредитної активності банків;
- забезпечення стійкості банківського сектору через підтримання ліквідності банків через систему рефінансування;
- забезпечення зовнішньої платоспроможності держави.

Враховуючи такі завдання, грошово-кредитна політика повинна сприяти ліквідності фінансового ринку, добиватися росту ефективності своєї процентної політики, удосконалювати управління ліквідністю банків, розвивати систему макроекономічного моделювання та прогнозування.

У загальному виді завдання грошово-кредитної політики НБУ направлені на забезпечення фінансової та макроекономічної стабільності, створення умов для досягнення установами банків економічної політики держави, що потребує розширення інструментарію грошово-кредитної політики, а також його повноважень. Виходячи з цього та враховуючи кількісні параметри: інфляція, прогнозна динаміка ВВП, валютний курс, платіжний баланс, можна визначити основні напрямки розвитку грошово-кредитної політики, що включають основні орієнтири, виконання яких забезпечує цінову стабільність (таблиця 2).

Таблиця 2. Основні напрямки розвитку грошово-кредитної політики

Цільові орієнтири	Основні індикатори	Основні показники індикаторів
1. Цінова стабільність	- ВВП - індекс інфляції - реальні грошові доходи громадян	- звичайний індекс споживчих цін - базовий індекс споживчих цін
2. Курсова політика	- обмінний курс - обсяг золотовалютних резервів - інтервенції на валютному ринку - обсяг зовнішнього боргу - сальдо платіжного балансу	- рівень доларизації зобов'язань - динаміка обмінного курсу - міжнародні резерви - чисті міжнародні резерви
3. Процентна політика	- облікова ставка НБУ - ставка рефінансування - процентні ставки за кредитами та депозитами	- операції на відкритому ринку - депозитні операції - рефінансування банків
4. Грошова база, грошова маса	- нормативи обов'язкового резервування - грошовий мультиплікатор - швидкість обігу грошей	- гроші поза банками - обсяг готівки у структурі грошової маси - обов'язкові резерви - випуск грошей через: - валютний ринок - фондовий ринок - кредитний ринок

Важливу роль у реалізації грошово-кредитної політики відіграє систематичний контроль за виконанням визначених показників та індикаторів. Число таких індикаторів може бути розширене заходами з розвитку інвестиційного кредитування, ринку іпотечних цінних паперів, системи обов'язкових та добровільних пенсійних накопичень, розширення операцій з рефінансування банків та операцій на відкритому ринку цінних паперів.

Оскільки центральний банк не обслуговує безпосередньо господарюючих суб'єктів, можливості його впливу на економічні процеси та грошовий обіг значною мірою зумовлюється взаємодією з комерційними банками, де депозитні та кредитні операції є головним джерелом емісії та визначають обсяг і структуру грошової маси. Тому механізм реалізації грошово-кредитної політики центрального банку передбачає насамперед вплив на кредитну діяльність комерційних банків.

Кредитний ринок є похідною грошового ринку, тому активізація на грошовому ринку, збільшення обсягу грошової маси, зміна її структури автоматично призводять до відповідних змін на кредитному ринку.

В основному, всі регулюючі інструменти НБУ направлені на стабілізацію банківських установ, тому пріоритетними інструментами його грошово-кредитної політики можна визначити: 1) процентну політику; 2) політику обов'язкових резервів; 3) операції на відкритому ринку; 4) політику рефінансування; 5) курсову політику, які безпосередньо впливають на грошову масу, мають свою мету та регулюючі функції (таблиця 3).

Таблиця 3. Основні інструменти грошово-кредитної політики НБУ

Інструменти	Мета	Регулюючі функції
Процентна політика	- сприяти зростанню економіки шляхом низьких ставок на кредити - стримувати ріст інфляції - забезпечити стабільність гривні на валютному ринку шляхом помірною підвищення процентних ставок	- регулювання рівня заощаджень та інвестицій - регулювання рівня ділової активності банків - вплив на рівень інфляції - вплив на ринок капіталів
Політика обов'язкових резервів	- збільшити контроль за ліквідністю установ банків для забезпечення здійснення поточних платежів - посилити залежність банків від рефінансування з боку НБУ	- регулювання грошової маси - вплив на рівень мультиплікації депозитів - вплив на динаміку грошової пропозиції - вплив на фінансовий результат банку
Операції на відкритому ринку	- зміна величини та структури банківських ліквідних коштів	- регулювання ліквідності банку - збільшення обсягів рефінансування та міжбанківського кредитування
Політика рефінансування	- підтримання ліквідності банків - участь у процесі відтворення	- регулювання грошової пропозиції - збільшення масштабів кредитування
Курсова політика	- забезпечення стабільності національної валюти	- регулювання динаміки валютного курсу - регулювання імпорту та експорту капіталу

Депозитні та кредитні операції – важливий інструмент грошово-кредитної політики центральних банків. Вони є монетарними операціями і застосовуються для регулювання ліквідності банківської системи з метою підтримання рівноваги на грошово-кредитному ринку. Кредитні та депозитні операції – гнучкий та оперативний ринковий інструмент, їх застосування призводить до змін в обсягах грошової бази, тобто пропозиції грошей [6, с. 132].

Сучасний кредитний та депозитний ринки перебувають під впливом різних факторів, які визначають не тільки діяльність банків на внутрішньому ринку, а й знаходження джерел для покриття зовнішнього боргу, можливість отримання та використання фінансової допомоги міжнародних фінансово-кредитних структур, визначають можливості Уряду й НБУ в найбільш стислі строки подолати наслідки фінансової кризи.

Дослідивши ситуацію на кредитному та депозитному ринках можна визначити основні чинники, які впливають на обсяг та ефективність цих ринків, що в свою чергу впливає на економіку України та ділову активність банківських установ (таблиця 4).

Таблиця 4. Чинники та їх вплив на ефективність депозитного та кредитного ринків

№	Чинники	Вплив чинника на депозитний та кредитний ринок
1.	Внутрішня і зовнішня політична стабільність	Впровадження радикальних реформ покликані створити загальновизнані засади активності кредитного та депозитного ринку
2.	Національне законодавство	Створити дієве законодавство на загальних правових засадах. Для інвесторів та кредиторів велике значення має стабільність законодавчої системи, дотримання правових норм та можливість їх виконання
3.	Банківське право	Банківське право включає загальновизнані норми і правила, що регулюють діяльність банку на депозитному та кредитному ринках, взаємодійсності з клієнтурою, порядок здійснення операцій та їх відповідність міжнародним стандартам
4.	Міцність державних інститутів	Відновлення і законодавче закріплення основ повноцінного грошового ринку, що створює сприятливі умови для вирішення проблем
5.	Національний менталітет	Відсутність відповідальності за отримані ресурси як з боку банків так і з боку клієнтів
6.	Ступінь державного втручання в економіку	Регулювання та нагляд з боку НБУ та фінансових органів за стабільністю фінансової системи за допомогою розроблених методів регулювання
7.	Загальний стан економіки та тенденції її розвитку	Визначає обсяги економічних благ, що впливає на життя населення, створення соціально-політичної ситуації в країні, її міжнародного авторитету
8.	Рівень доходів населення	Показник економічного і соціального добробуту суспільства, який активно впливає на кредитний та депозитний ринок
9.	Стан банківської системи	Фінансові можливості щодо оплати залучених коштів, обумовлені ефективною їх розміщення. Збільшення довіри до банків з боку населення
10.	Стабільність національної валюти	Збільшує реальну вартість заощаджень та призводить до збільшення обсягу довготермінових депозитів
11.	Кон'юнктура ринку	Стабільність клієнтської бази та здійснення маркетингової політики для потенційних клієнтів
12.	Інформаційно-технічний рівень банківських процесів	Технології, що використовуються банком та їх відповідність потребам наявних та потенційних клієнтів
13.	Інформаційна відкритість	Формування єдиного інформаційного поля про діяльність банківських установ
14.	Рівень розвитку банківських продуктів	Широта номенклатури послуг, що надаються клієнтам у процесі обслуговування їх депозитних та кредитних рахунків
15.	Рівень кваліфікаційної підготовки кадрів	Кваліфікація персоналу та культура обслуговування клієнтів забезпечить ефективність конкурентної та маркетингової політики та імідж банку

У післякризовий період завданнями грошово-кредитної політики центрального банку, що регулюють кредитний та депозитний ринок, можна визначити:

- підтримка стійкості фінансової системи до стресових ситуацій;
- обмеження фінансових ризиків;
- згладжування циклів фінансових коливань.

Завдання між собою взаємопов'язані. З одного боку, на інструментальному рівні вони засновані на мікропруденційному регулюванні і повинні визначити норми діяльності під впливом яких, окремі банки будуть володіти достатнім власним капіталом та ліквідністю.

Для забезпечення досягнення перелічених завдань, установи банків визначають напрямки роботи, що включають основні орієнтири, виконання яких впливає на кредитний та депозитний ринок. Інструментарій банків, що є дзеркальним відображенням кола їх повноважень, може бути представлений такими елементами (таблиця 5).

Таблиця 5. Елементи повноважень банківських установ

Орієнтири	Значення
Стратегія банку	Підвищення конкурентоспроможності банку шляхом розвитку традиційних та інноваційних послуг на основних сегментах фінансового ринку
Маркетингова політика банку	Дослідження ринку для забезпечення стабільності наявних клієнтів, виявлення потенційних клієнтів та розширення кола послуг
Розмір капіталу	Збільшення капіталу банку забезпечує захист вкладників та кредиторів, збереження платоспроможності банку, збільшення обсягів кредитування та покращує основні показники роботи банку. Показники капіталу дають можливість НБУ контролювати діяльність банків на кредитному та депозитному ринках

Цінова політика банку	Регулює розміри процентних ставок за кредитами та депозитами, умови нарахування та сплати процентів
Ліквідність	Дотримання визначених нормативів миттєвої, короткострокової та поточної ліквідності, нормативів обов'язкових резервів

Одним з основних елементів повноважень банку є правильна постановка стратегічних цілей. Вдало розроблена стратегія банку, в яку входить кредитна та депозитна політика, дає змогу планувати, регулювати, контролювати та раціонально організувати взаємовідносини між банком і його клієнтами щодо зворотного руху грошових коштів.

Індикатором стратегії банку є процентна ставка, яка служить гнучким інструментом створення позичкового капіталу і переливу кредитних ресурсів від кредитора до позичальника.

Регулюючі функції процентних ставок здійснюються через їх рівень та динаміку. Величина процента – це величина самого прибутку. Остання криза супроводжувалася значним спадом кредитної активності банківського сектору. Депозитний ринок можна охарактеризувати як стабільний. Банки в умовах збереження високої ліквідності продовжують заповнювати депозитні портфелі з метою - залишитися в ринку. На сьогодні національна економіка відновлюється, але кредитна активність банків хоч і збільшується, але залишається низькою. Попит на кредит і його пропозиція пов'язані з ціною кредиту.

Загальний обсяг кредитних вкладень банківської системи протягом січня – вересня 2011 року збільшився на 9,5% порівняно зі збільшенням на 0,4% в аналогічному періоді 2010 року, що забезпечено за рахунок приросту вкладень у національній валюті (17,8%) [5, с.2].

На сучасному етапі у вітчизняній науковій літературі не знайшли повного висвітлення і потребують уточнення принципи побудови показників (індикаторів) діяльності банків на кредитному та депозитному ринках. До них відносяться:

1. Відповідність результатів. Цей принцип вимагає, щоб в процесі оцінки ефективності роботи банку на кредитному та депозитному ринках витрати за депозитами зіставлялися з прибутком.

2. Об'єктивність. Такий принцип вимагає, щоб у процесі оцінки діяльності банку результати відображалися у звітних документах. Індикатори повинні відповідати загальній стратегії розвитку банку, що передбачає розроблення відповідних показників (індикаторів) та їх нормативних значень.

3. Багатофункціональність. Передбачає забезпечення не лише збору, оцінки, систематизації інформації щодо стану депозитного та кредитного ринків, а й можливості порівняння, планування та прогнозування, виявлення взаємозв'язків з іншими показниками, що характеризують діяльність банку на кредитному та депозитному ринках.

4. Релевантність. Індикатори повинні чітко відображати головну мету і підпорядковані їй основні цілі банку: ліквідність, рентабельність, надійність та розвиток.

5. Інформаційна прозорість, наочність та доступність індикаторів. У систему входять такі показники, які можна оперативно відстежувати і які не потребують значних коштів щодо їх формування, а також є простими для аналізу та відстеження даних.

6. Дієвість. Індикатори повинні використовуватися для того, щоб своєчасно визначати недоліки, прорахунки. З'являється реальна можливість активного впливу на прийняття рішень.

7. Диверсифікація об'єктів оцінки. Цей принцип передбачає побудову показників на основі диференціації їх за ознаками спрямованості та методу розрахунку, тому що можуть передбачати різні підходи до оцінки результатів витрат, на основі яких здійснюється система побудови показників.

8. Системність. Повинен застосовуватися системний підхід. Індикатори повинні розглядатися в цілому, що складаються з різних елементів пов'язаних між собою та зовнішнім середовищем.

Якщо сконцентрувати увагу на депозитному та кредитному ринках, то посеред усіх ознак банківської діяльності можна виділити такі:

- основна мета та цілі ринкової поведінки (отримання прибутку, ризиковість операцій, ліквідність, рентабельність, відповідальність);

- формальні і неформальні умови ринкової поведінки (контракти, угоди, виконання обов'язків щодо контрагента).

Цілі роботи банківських установ визначаються в залежності від рівня розвитку банківської системи, розвитку економіки та взаємовідносин з клієнтами та НБУ.

Головна мета роботи банку – отримання прибутку при найменшому ризику та мінімальних витратах. Щоб мінімізувати витрати, необхідно оптимізувати структуру джерел формування ресурсів, тобто призвести до розумного співвідношення власних та залучених джерел фінансування.

Прибуток є важливим джерелом формування капіталу і надійним показником роботи банку. Однак прибуток не є єдиною метою банку. Для визначення ефективності його діяльності, необхідно брати до уваги показники рентабельності. В умовах ринкової економіки отримання прибутку та забезпечення рентабельної діяльності є необхідним чинником існування будь-якого суб'єкта підприємництва.

Підвищення ефективності діяльності банків на кредитному та депозитному ринках повинно бути пов'язано з деталізацією його проміжних цілей оперативними цілями і постановкою стратегічної мети. Таким чином індикатори на макро- та макрорівнях мають певні відмінності (таблиця 6).

Таблиця 6. Відмінності індикаторів на макро- та мікрорівнях

Ознаки	Макрорівень	Мікрорівень
1. Головна ціль	Забезпечення стабільності грошової одиниці України	Отримання прибутку при найменшому ризику
2. Основні цілі	Грошова маса Процентна ставка Валютний курс Стійкість платіжного балансу	Ліквідність Рентабельність Надійність Розвиток
3. Оцінка перспектив	Фінансова стійкість та надійність банківських установ	Імідж, покращання структури балансу, збільшення долі ринку.
4. Взаємозв'язки	Міністерство фінансів Міністерство економіки Держкомстат України Міжнародні організації.	Національний банк України, банківські установи, кредитори, інвестори, громадські
5. Розкриття інформації	Широке розповсюдження результатів оцінки, індикаторів раннього реагування	Стандартизовані фінансові та статистичні звіти і конфіденційна інформація для управління банком

Висновки. Грошово-кредитна політика – це комплекс взаємопов'язаних заходів щодо регулювання грошового ринку направлених на досягнення визначених цілей, які здійснює держава через центральний банк. Основи і принципи якої повинні забезпечити:

- низьку інфляцію;
- ефективне функціонування фінансової системи;
- ефективне функціонування фінансових ринків, зокрема кредитного та депозитного.

При аналізі системи макроекономічних індикаторів необхідно звертати особливу увагу на параметр часу. Ця обставина пов'язана з тим, що на різних тимчасових інтервалах один і той же індикатор може надавати різну дію на змінний курс національної валюти, на процентну ставку, на попит та пропозицію грошей тощо. Завдання центрального банку полягає в тому, щоб створити умови для здорової банківської конкуренції. Всі інструменти розглядаються не ізольовано, а у взаємозв'язку з іншими монетарними інструментами.

Дослідивши грошово-кредитну політику НБУ, можна визначити, що як на макро- так і на мікрорівнях основними завданнями індикаторів кредитного та депозитного ринку є:

- захист інтересів вкладників та інших кредиторів банку;
- збільшення ефективності здійснюваної політики банку щодо акумулювання грошових коштів та їх розміщення в кредити та інвестиції;
- підвищення конкурентоспроможності банку;
- підвищення довіри до банків з боку інвесторів, кредиторів та вкладників.

Застосування грошово-кредитних індикаторів до депозитного та кредитного ринків дає можливість зберегти ринкові механізми і мотивацію економічних агентів, а саме: дозволяє вчасно та оперативно відреагувати на зміни в процесі банківської діяльності, виявляє недоліки управління кредитним та депозитним ринком; сприяє обґрунтованому плануванню та прогнозуванню ліквідності банку; надає комплексну інформацію про обсяги активів та зобов'язань.

Тому, враховуючи труднощі економічної ситуації, НБУ проводить грошово-кредитну політику, основним завданням якої є стабілізація грошового та кредитного ринків, підвищення конкурентоспроможності банків та використання їхнього стабілізуючого впливу на реальний сектор економіки.

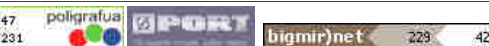
Література

1. С. А. Андрюшин, В. В. Кузнецова Денежно-кредитная политика Банка России: прогнозы и реалии //Банковское дело. – 2011. – №12. – С.10-15.
2. С.А. Андрюшин, В.В. Кузнецова Денежно-кредитная политика: время перемен. //Банковское дело. – 2010. – № 9. – С.6-11.
3. С.Міщенко Удосконалення монетарної політики та регулювання фінансових систем // Вісник Національного банку України. – 2011. – №5. – С. 21 - 27.
4. С.Р.Моисеев Макропруденциальная политика: цели, инструменты и применение в России // Банковское дело. – 2011. – № 3. – С. 28-34.
5. Монетарний огляд за II квартал 2011р. / Департамент монетарної політики Національного банку України//www.bank.gov.ua.

6. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / За ред. В.С.Стельмаха. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. – 404 с.

7. Формування монетарної економіки і монетарної політики Національного банку України в контексті розвитку світової економічної теорії: монографія/ авт. кол.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С.Смовженко, канд. екон. наук, доц. Г.Я. Стеблій. – К.: УБС НБУ, 2010. – 271 с.

Стаття надійшла до редакції 07.12.2011 р.

ТОВ "ДКС Центр"